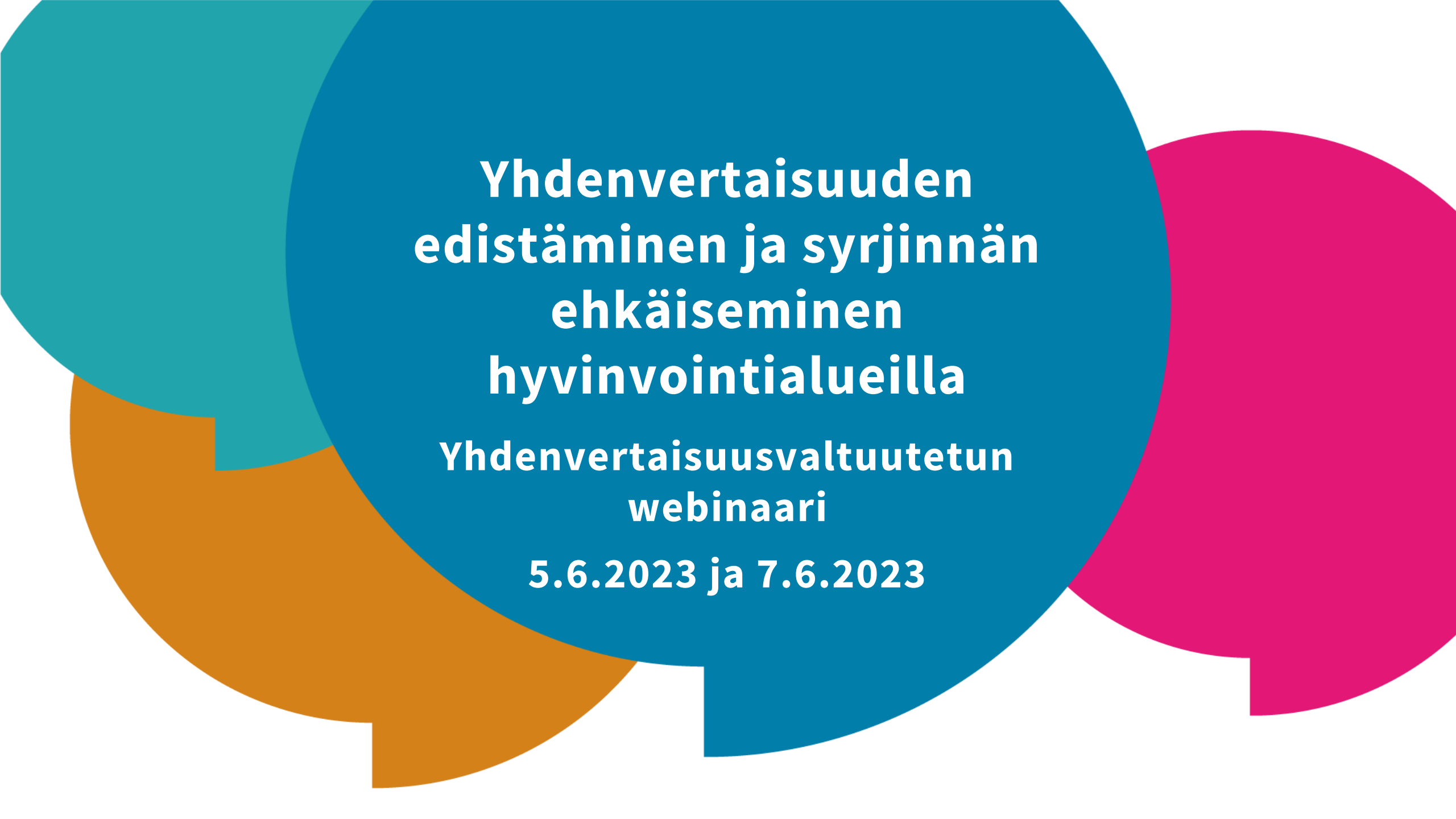

YHDENVERTAISUUS

VALTUUTETTU

DISKRIMINERINGSOMBUDSMANNEN
NON-DISCRIMINATION OMBUDSMAN
OVTTAVEARDÁSAŠVUOĐAÁITTARDEADDJI

**Yhdenvertaisuuden
edistäminen ja syrjinnän
ehkäiseminen
hyvinvointialueilla**

**Yhdenvertaisuusvaltuutetun
webinaari**

5.6.2023 ja 7.6.2023

**Mikä
yhdenvertaisuusvaltuutettu?**

Yhdenvertaisuusvaltuutetun tehtävät

- Puuttuu syrjintään ja edistää yhdenvertaisuutta
- Toimii kansallisena ihmiskaupparaporttoijana
- Valvoo maastapoistamisen täytäntöönpanoa
- Seuraa ja edistää ulkomaalaisten oikeuksien toteutumista
- Toimii naisiin kohdistuvan väkivallan raporttoijana

Yhdenvertaisuusvaltuutettu valvoo yhdenvertaisuuslakia ja on riippumaton ja itsenäinen laillisuusvalvoja

- Vuonna 2022 valtuutettu sai noin 1600 syrjintäyhteydenottoa.
- Jos yhteydenotossa on tietoja syrjinnästä ja syrjintäperusteesta, voi syntyä syrjintäoletta.
- Valtuutetulla on oikeus pyytää tietoja, asiakirjoja (myös salassapidettävää ja arkaluonteista) ja selvityksiä syrjivältä taholta.
- Valtuutettu voi esittää perustellun kannanoton syrjinnästä ja edistää sovintoa. Valtuutettu ei anna täytäntöönpanokelpoisia ratkaisuja.
- Valtuutettu voi viedä asian yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakuntaan, joka antaa oikeudellisesti sitovia ratkaisuja.
- Syrjinnän uhrilla on oikeus hyvitykseen (ei ole vahingonkorvaus).

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta valvoo yhdenvertaisuuslain ja tasa-arvolain soveltamista 1/2

- **Yhdenvertaisuusvaltuutettu** ei anna muutoksenhakukelpoisia tai oikeudellisesti sitovia päätöksiä.
- **Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakuntaan** voi tehdä hakemuksen ja pyytää lautakuntaa kieltämään syrjinnän. Hakemuksen voi tehdä lautakunnan nettisivuilta löytyviä ohjeita seuraten ja varsin vapaamuotoisesti.
- Asian käsittely lautakunnassa on maksutonta ja kirjallista eikä sisällä vastapuolen oikeudenkäyntikulujen korvaamiseen liittyviä riskejä.
- Lautakunta ei kuitenkaan käsittele asiaa, jota toinen viranomainen jo käsittelee.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta valvoo yhdenvertaisuuslain ja tasa-arvolain soveltamista 2/2

- Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta voi kieltää toimijaa jatkamasta yhdenvertaisuuslaissa kiellettyä toimintaa.
- Lisäksi lautakunta voi velvoittaa toimijaa täyttämään sille yhdenvertaisuuslaissa asetetut velvoitteet.
- Lautakunta voi 1.6.2023 voimaan tulleen lakiuudistuksen jälkeen myös suositella hyvityksen maksamista syrjinnän kohteeksi joutuneelle.
- [Hakemuksen tekeminen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakuntaan.](#)

Mitä on yhdenvertaisuus?

Mikä on syrjintää, mikä ei? – 1/2

- Välitön syrjintä: jos jotakuta kohdellaan henkilöön liittyvän syyn perusteella epäsuotuisammin kuin jotakuta muuta on kohdeltu, kohdellaan tai kohdeltaisiin vertailukelpoisessa tilanteessa.
- Välillinen syrjintä: näennäisesti yhdenvertainen sääntö, peruste tai käytäntö saattaa jonkun muita epäedullisempaan asemaan henkilöön liittyvän syyn perusteella.
- Myös häirintä, kohtuullisen mukautuksen epääminen sekä ohje tai käsky syrjiä on syrjintää.

Mikä on syrjintää, mikä ei? – 2/2

- Erilainen kohtelu on sallittua, jos se perustuu lakiin ja sen tavoitteet ovat muutoin hyväksyttäviä, ja keinot oikeasuhtaisia.
- Positiivinen erityiskohtelu: oikeasuhtainen erilainen kohtelu, jonka tarkoituksena on tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistäminen taikka syrjinnästä johtuvien haittojen ehkäiseminen tai poistaminen, ei ole syrjintää.
 - Erityiset, yksilölliset ja tarpeiden mukaiset palvelut voidaan nähdä positiivisen erityiskohtelun muotona, ja ovat oikeutettuja.

Samanlainen kohtelu ≠ yhdenvertaisuus

**Mitä tarkoittaa
viranomaisen velvollisuus
edistää yhdenvertaisuutta?**

Viranomaisen velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta tarkoittaa aktiivista arviointivelvollisuutta - 1/2

- Muodollinen yhdenvertaisuus ei riitä, on varmistettava ettei luoda järjestelmiä, jotka johtavat välilliseen syrjintään.
- Edistämisvelvollisuus tarkoittaa, että päätöksissä ja päivittäisessä toiminnassa on valittava toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaasti, tarkoituksenmukaisesti ja oikeasuhtaisesti yhdenvertaisuutta edistävä vaihtoehto!
- Edistämisvelvollisuus koskee kaikkea toimintaa eli muutakin kuin yhdenvertaisuussuunnitelmaan valittuja toimenpiteitä.

Viranomaisen velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta tarkoittaa aktiivista arviointivelvollisuutta - 2/2

- On oltava valmius, oma-aloitteisuus ja osaaminen arvioida, tarvitaanko esimerkiksi kohtuullisia mukautuksia vammaisuuden perusteella.
- Positiivista erityiskohtelua voi käyttää, jotta perus- ja ihmisoikeudet voivat toteutua yhdenvertaisesti.

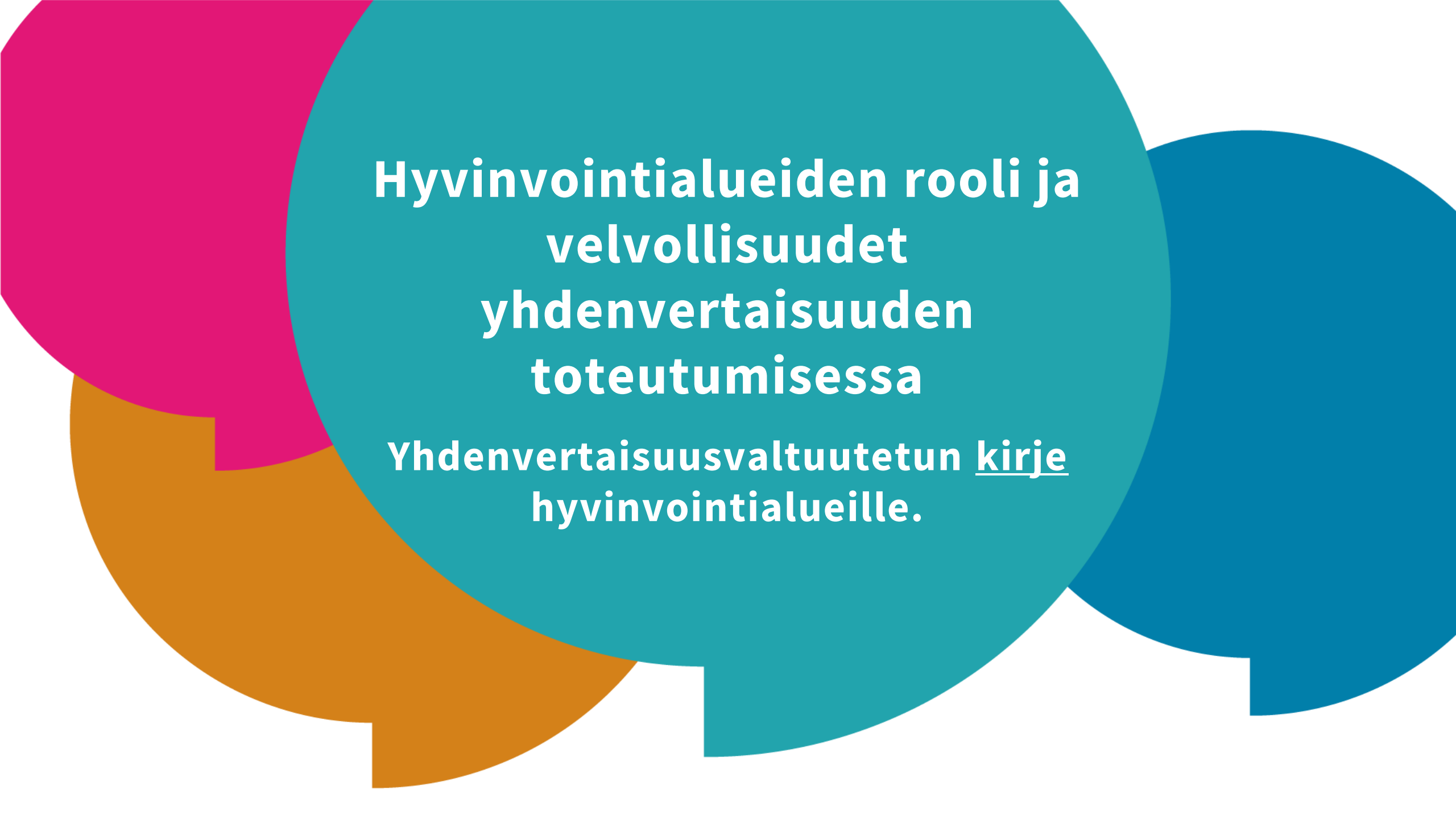
Mitä tarkoittaa toiminnallinen yhdenvertaisuussuunnitelma?

- Viranomaisen yhdenvertaisuussuunnitelma on eri asia kuin työnantajan suunnitelma, joka koskee henkilöstön yhdenvertaisuutta.
- Suunnitelman tulisi sisältää yhdenvertaisuusvaikutusten tarkastelu kaikkien syrjäntäperusteiden osalta.
- Suunnittelovelvoite koskee myös julkista palvelutehtävää hoitavia yksityisiä toimijoita, esim. sote- ja päihdepalveluissa.
- Hyvinvointialueilla tulee huomioida kaikki toimintasektorit yhdenvertaisuussuunnitelmaa laadittaessa

Vaikuttavan yhdenvertaisuussuunnittelun elementtejä

- Yhdenvertaisuussuunnittelun tueksi hankitaan tietoa yhdenvertaisuuden nykytilan arvioinnin tueksi. Tietoa voidaan hankkia kyselyiden, tilastojen tai vaikka kuulemistilaisuuksien avulla.
- Henkilöstö osallistetaan suunnitteluun.
- Osallistetaan asukkaat, järjestöt ja osallisuuselimet suunnitteluun.
- Suunnitelmasta tiedotetaan tehokkaasti ja se laitetaan tehokkaasti täytäntöön.
- Huolehditaan suunnitelman seurannasta ja päivityksestä.
- Hyvä suunnitelma on väline, ei päämäärä!

**Hyvinvointialueiden rooli ja
velvollisuudet
yhdenvertaisuuden
toteutumisessa**

**Yhdenvertaisuusvaltuutetun kirje
hyvinvointialueille.**

Muistakaa nämä

- Kaikille sama palvelu ei aina ole yhdenvertaista eikä ota riittävästi huomioon ihmisten välisiä eroja.
- Kun palveluja yhdenmukaistetaan hyte-alueilla, muistakaa että:
 - Alueellinen yhdenvertaisuus on vain yksi osa yhdenvertaisuusarviota
 - Alueellista yhdenvertaisuutta tärkeämpää on se, että palveluita saa oikea-aikaisesti ja ne ovat asianmukaisia potilaan, asiakkaan tai kuntalaisen kannalta.

Yhteenvetona – 1/2

- Erityiset, yksilölliset ja tarpeiden mukaiset palvelut voidaan nähdä positiivisen erityiskohtelun muotona, ja ovat oikeutettuja.
- Äärimmillään syrjintäperusteista johtuvien erityistarpeiden huomioimatta jättäminen ilman hyväksyttäviä ja oikeasuhtaisia perusteita voi merkitä erityisesti julkisen vallan toiminnassa välillistä syrjintää.
- Hyvä neuvonta ja matala kynnyks palveluihin ovat keskeinen osa saavutettavuuden velvoitetta.

Yhteenvetona – 2/2

- Ketään ei saa ajatella ”liian vaikeana” asiakkaana tai potilaana.
- Henkilöstön osaamisen ja tietoisuuden lisääminen yhdenvertaisuudesta, kohtuullisista mukautuksista ja perusoikeuksista vähentää syrjintää.
- Elämän ja ihmisarvon suojelemisen on aina oltava palvelujen johtotähtenä ja johdon viestinä.

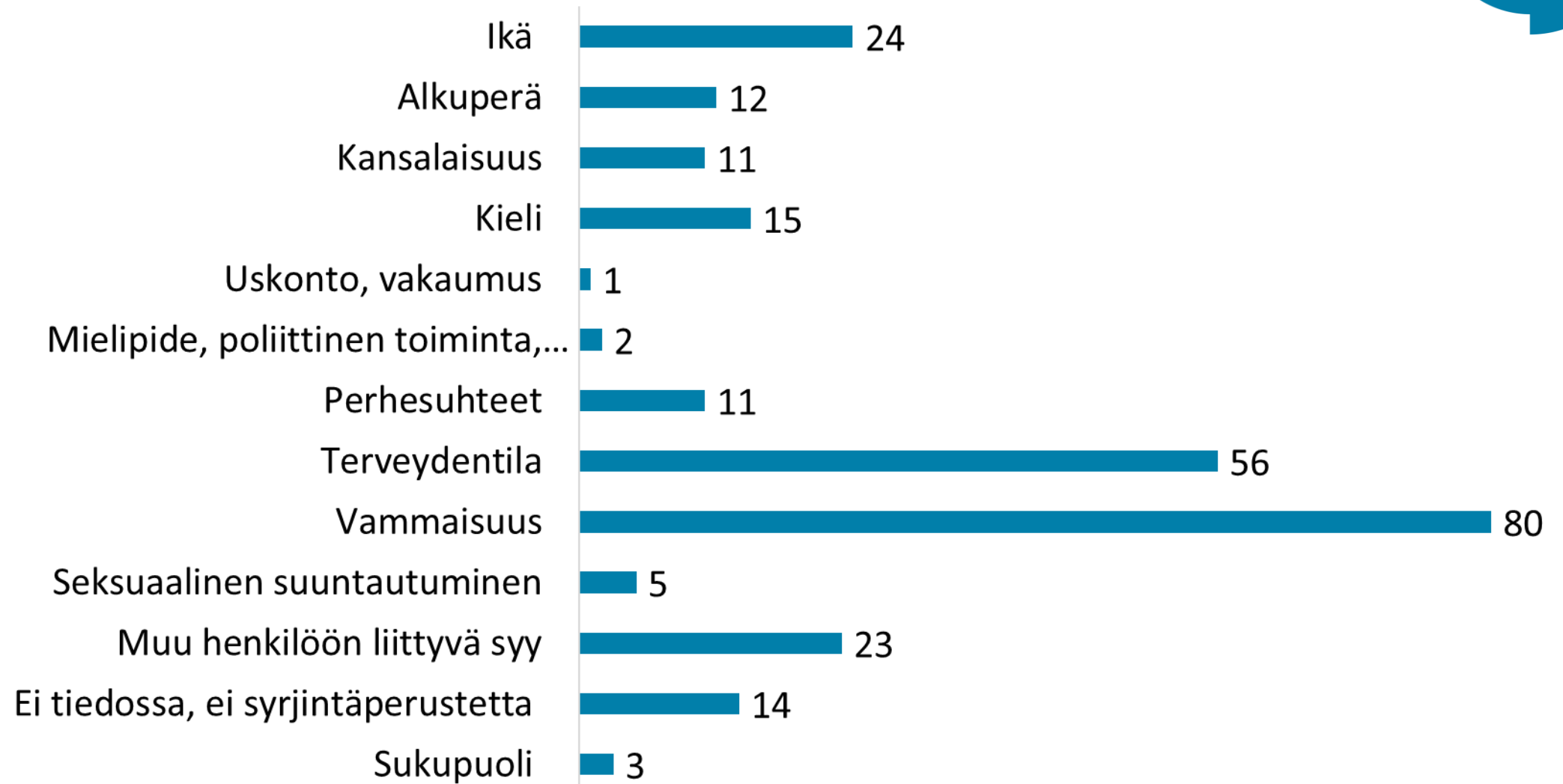
Eri syrjintäperusteista

Yhdenvertaisuuslaki: Syrjinnän kielto

(sukupuoli, sukupuoli-identiteetti ja sukupuolen ilmaisu: kielto tasa-arvoissa ja -valtuutetun tehtävissä)

Syrjintäyhteydenotot sote-palveluissa vuonna 2022

Kielelliset oikeudet ja tulkkaus

Kielellisistä oikeuksista on säädetty sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaissa

- Sosiaali- ja terveydenhuolto on järjestettävä sekä suomeksi että ruotsiksi kaksikielisen hyvinvointialueen alueella siten, että asiakas saa palvelut valitsemallaan kielellä (sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettu laki).
 - Ellei asiointi omalla kielellä ole mahdollista, on tulkkaus järjestettävä.
 - Myös muita kieliä puhuvat on huomioitava – tulkkauksella ja viestinnässä.
- Asiakkaan oikeudesta käyttää saamen kieltä Lapin hyvinvointialueella sosiaali- ja terveystalveluissa säädetään järjestämislaissa ja oikeudesta käyttää saamen kieltä muutoin saamen kielilaissa.

Puhevammaiset ja viittomakieliset

- Puhevammaisille ja viittomakielisille asiakkaille tulee taata joustavat ja riittävät tulkkauspalvelut sosiaalipalveluissa ja terveydenhuollossa.
 - Voi tulla arvioitavaksi syrjintänä, vaikka järjestämislain sanamuoto edellyttää tulkkauksen järjestämistä ”mahdollisuuksien mukaan”.
- Viittomakieli on äidinkieli henkilölle, joka on ollut lapsuudestaan saakka kuuro ja on täysin eri kieli kun puhuttu tai kirjoitettu kieli.
- Myös autistit saattavat tarvita esimerkiksi kirjoitustulkkauksia

Oikeuskäytäntöä – kielelliset oikeudet

- Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan ratkaisu: poliisilaitos syrji äidinkieleltään ruotsinkielistä kiinniotettua nuorta, kun hänen kanssaan ei asioitu ruotsiksi. (Ei lainvoimainen)
 - ”Asianomistajan perustuslaissa taattua oikeutta käyttää omaa äidinkieltään oli rajoitettu ja vastaaja oli kohdellut asianomistajaa tämän kieleen liittyvän syyn perusteella epäsuotuisammin kuin sellaista henkilöä, joka oli käyttänyt äidinkielenään suomea ja voinut asioida suomeksi.”
- [Asiakas ei saanut palvelua omalla äidinkielellään ruotsiksi Turun kaupungin vammaispalveluissa](#) . Yhdenvertaisuusvaltuutetun fasilitoima sovinto.

The image features a central orange circle containing the text 'Tilat ja viestintä'. This central circle is surrounded by four other overlapping circles: a teal one on the top-left, a pink one on the bottom-left, and a blue one on the right. The circles overlap in a way that creates a sense of depth and movement.

Tilat ja viestintä

Fyysinen esteettömyys

- Hyvinvointialueen on huolehdittava asiakas- ja hoitotilojen fyysisestä esteettömyydestä vammaisten ja toimintarajoitteisten ihmisten kannalta.
- Otettava huomioon liikuntavammaisten ihmisten ohella myös näkövammaiset ihmiset. Esimerkiksi asiakastilojen kulkuopasteet, ohjauslistat, sähköovet ja palvelutiskien soveltuvuus pyörätuolin käyttäjille mahdollistavat sen, että kaikki pystyvät asioimaan tiloissa yhdenvertaisesti.
- Esimerkiksi ilmoittautumisautomaatit tulee olla saavutettavia ja esteettömiä.
- Esteettömyyskartoituksella saadaan laajasti tietoa korjaamista vaativista esteettömyyspuutteista.

Viestinnän saavutettavuus

- Kaikki hyvinvointialueen viestintä on toteutettava alusta lähtien saavutettavasti. Tämä koskee esimerkiksi verkkosivuja, lomakkeita, ohjeita ja videoita (hyvinvointialueesta annetun lain 34 §).
- Asiakkaiden ja potilaiden yhteydenottokanavissa on huomioitava myös puhevammaiset, kuulovammaiset, näkövammaiset ja viittomakieliset kuurot ihmiset.
- Lisäksi on huomioitava, että olennainen informaatio kuntalaisille on saatavilla myös muutoin kuin digitaalisesti ja internetin välityksellä, jotta huomioidaan myös ne ihmiset, jotka eivät käytä digitaalisia välineitä (esimerkiksi digitaidottomat iäkkäät ihmiset).

Monikanavaisuus

- E erityisen tärkeää on varmistaa saavutettavuus ja monikanavaisuus silloin, kun asiakas hakeutuu sosiaali- tai terveydenhuollon palvelun piiriin (esimerkiksi ajanvaraus, ilmoittautuminen ja neuvonta).
- Näissä tilanteissa on tarjottava eri kanavia ja tapoja asioida ja kommunikoida.
- Huomioitava myös se mistä asiointikanavia koskeva tieto löytyy ja huomioita muun muassa digittömät vanhukset. Digitaalisten kanavien lisäksi tarvitaan myös painettua informaatiota (esimerkiksi paikallislehdet, ilmoitustaulut)
- Huomioitava kuulo- näkö- ja puhevammaisten lisäksi myös autistit, joilla voi olla yksilöllisiä tarpeita liittyen kommunikointiin tai asiointiin yleisesti.
- Materiaalia myös selkokielellä!

**Vammaiset henkilöt ja
kohtuulliset mukautukset**

YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista (CRPD) – 1/2

- Kaiken päätöksenteon lähtökohtana tulee olla laaja käsitys vammaisuudesta, aivan kuten Suomea sitova YK:n vammaisyleissopimus edellyttää.
- CRPD on osa lainsäädäntöämme eli velvoittaa suoraan julkista valtaa (kunnat, hyte-alueet ja valtio).
- CRPD 1 artikla → Vammaisuuden kuvaamisen lähtökohtana on henkilön suhde ympäröivään yhteiskuntaan ei lääketieteellinen diagnoosipohjainen määrittely.

YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista (CRPD) – 2/2

- Yhdenvertaisuusvaltuutettu pitää kyseenalaisena ja vammaisten ihmisten yhdenvertaisuutta vaarantavana liian suppeaa tulkintaa vammaisuudesta.
- YK:n vammaisyleissopimus (CRPD) sisältää laajan velvollisuuden kohtuullisiin mukautuksiin
 - 5 artikla: Yhdenvertaisuuden edistämiseksi ja syrjinnän poistamiseksi sopimuspuolet toteuttavat kaikki asianmukaiset toimet varmistaakseen kohtuullisten mukautusten tekemisen

Yhdenvertaisuuslaki 15 § – Kohtuulliset mukautukset vammaisten ihmisten yhdenvertaisuuden toteuttamiseksi

- Huom! Uusi sanamuoto §:ssä voimaan 1.6.2023:
- Viranomaisen, koulutuksen järjestäjän, työnantajan sekä tavaroiden ja palvelujen tarjoajan on tehtävä asianmukaiset ja kulloisessakin tilanteessa tarvittavat kohtuulliset mukautukset, jotta vammaisen henkilö voi yhdenvertaisesti muiden kanssa saada viranomaisen palveluita (aikaisemmin asioida viranomaisissa) sekä saada koulutusta, työtä ja yleisesti tarjolla olevia tavaroita ja palveluita samoin kuin suoriutua työtehtävistä ja edetä työuralla.
- Mukautusten kohtuullisuutta arvioitaessa otetaan ensisijaisesti (lisätty sana ensisijaisesti) huomioon vammaisen ihmisen tarpeet ja lisäksi toimijan koko, taloudellinen asema, toiminnan luonne ja laajuus sekä mukautusten arvioidut kustannukset ja mukautuksia varten saatavissa oleva tuki.
- Kohtuullisten mukautusten epääminen on syrjintää.

Kohtuullisen mukautuksen epääminen on yksi syrjinnän muoto

- Kohtuullinen mukautus on luonteeltaan tapauskohtainen ja siten eri asia kuin yleinen esteettömyys tai saavutettavuus.
- Velvollisuus mukautuksiin ei rajoitu ainoastaan sellaisiin tilanteisiin, joissa vammainen henkilö on pyytänyt mukautusta, vaan velvollisuus on olemassa myös silloin kun mukautukseen velvoitetun olisi tullut ymmärtää että henkilöllä on vamma joka saattaa edellyttää mukautuksia (CRPD-komitean kanta).
- Erityisesti viranomaisilla on korostettu velvollisuus tulkita ja soveltaa mukautusvelvollisuutta perus- ja ihmisoikeusmyönteisellä tavalla (yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan kanta)

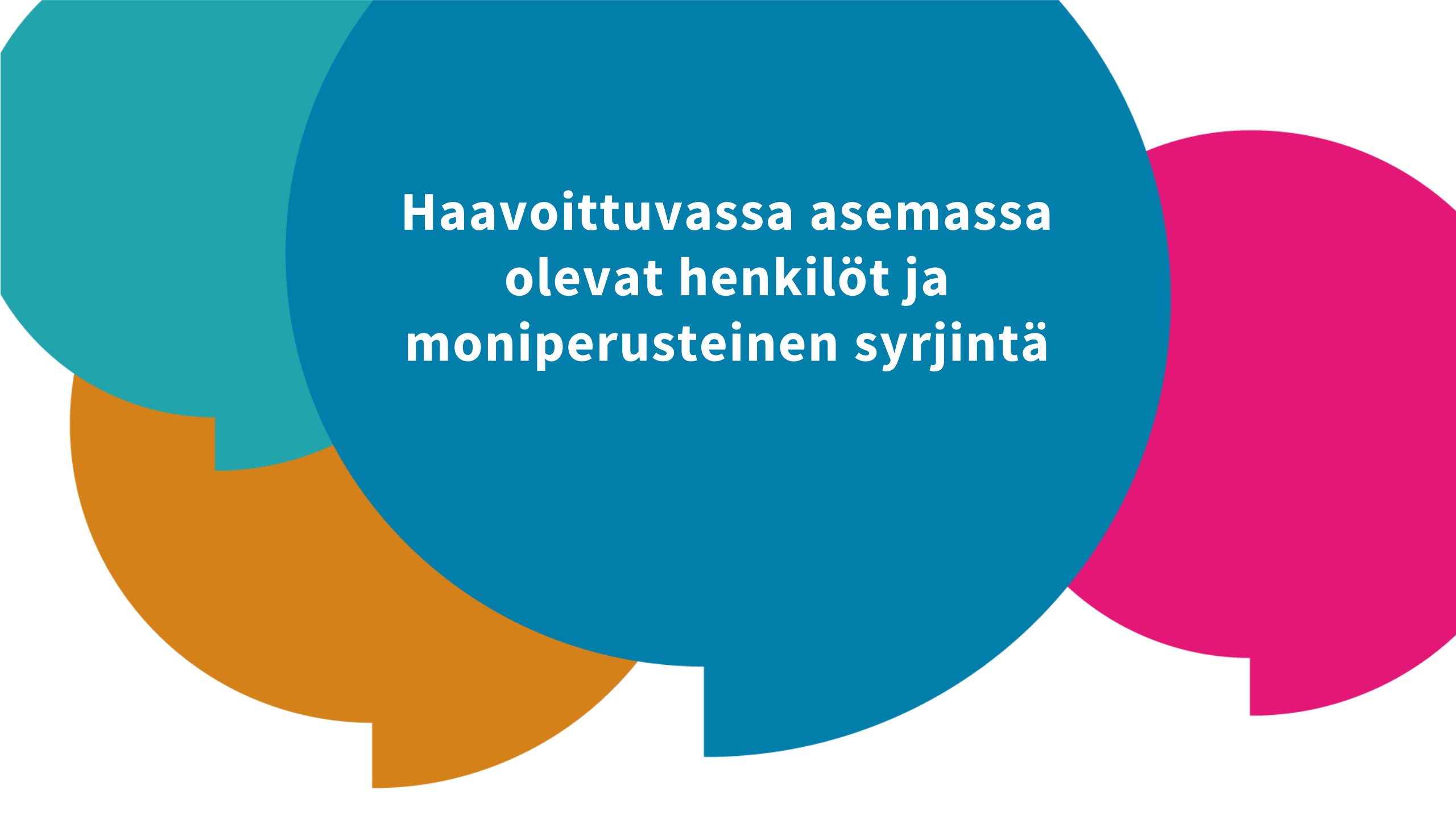
Mukautukset käytännössä ja oikeuskäytännössä – 1/2

- [KHO 2022:43](#) (kuljetuspalveluiden tuli kustantaa toisen paikkakunnan sisällä vammaisen henkilön työntekemistä koskeviin matkoihin vammaisen henkilön asuinkunnasta ja sen sijainnista huolimatta)
- Helsingin HaO 3.2.2023 päätös 607/2023 (Kelan kirjoitustulkkauspalvelun sisältö, päätös julkaistu [Finlexissä](#))
- Helsingin HaO 18.6.2021, H3149/2021 (täydentävä toimeentulotuki invataksimatkaan lähisukulaisen häihin Hki-Tre junamatkan sijaan vammaiselle henkilölle)

Mukautukset käytännössä ja oikeuskäytännössä – 2/2

- Mukautukset yhteydenottotavoissa ja -kanavissa ja vaikka ilmoittautumiskäytännöissä.
- Henkilöstön tulee kaikissa tehtävissä ja tasoilla tuntea viranomaisen velvollisuus mukautukseen.
- Mitä monikanavaisemmin, esteettömämmin ja saavutettavammin palvelut toteutetaan, sitä vähemmän yksittäistapauksissa tarvitaan mukauttamista.
- Toimintaohje, soveltamisohje tms. eivät poista velvollisuutta tehdä kohtuullinen mukautus silloin, kun vammaisen henkilö sitä välttämättä tarvitsee.
- Mukautuksesta saa aiheutua kustannuksia ja vaivaa (kohtuullisesti).

**Haavoittuvassa asemassa
olevat henkilöt ja
moniperusteinen syrjintä**

Haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden tunnistaminen ja auttaminen on sosiaali- ja terveydenhuollon tärkeä tehtävä – 1/2

- On pystyttävä yhdistämään selkeät vastuusuhteet ja monialaisten palvelutarpeiden yhteensovittaminen
- Yleinen neuvontavelvollisuus sekä oikeus päästä tarpeiden mukaisiin palveluihin koskee kaikkia – myös esimerkiksi päihteitä ongelmallisesti käyttäviä, asunnottomia, ihmisiä, joilla on mielenterveysongelmia, transhenkilöitä, neurokirjon ihmisiä ja muita haavoittuvassa asemassa olevia.

Haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden tunnistaminen ja auttaminen on sosiaali- ja terveydenhuollon tärkeä tehtävä – 2/2

- On tunnistettava erityisesti moniperusteisen syrjinnän uhrin ja syrjinnän vaarassa olevat henkilöt
- Sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten osaaminen on keskeistä
 - Moniammatillinen yhteistyö on välttämätöntä
 - Väkivallan ja hyväksikäytön tunnistaminen, puheeksi ottaminen ja palveluun ohjaaminen
- Miten varmistetaan asiakas- ja potilassuhteen luottamus sekä jatkuvuus?

Siis: on tärkeää, että HYTE-alueilla mallinnetaan monialaisia palvelukokonaisuuksia ja seurataan niiden toteutumista

- Esimerkki 1: miten turvataan muut tarpeiden mukaiset sote-palvelut päihteitä käyttävälle ja hänen perheelleen (somaattinen, mielenterveys, lastensuojelu, sosiaalityö, vammaispalvelut)?
- Esimerkki 2: miten varmistetaan ihmiskaupan uhrin tunnistaminen ja pääsy tarpeidensa mukaisiin palveluihin?
- Esimerkki 3: miten varmistetaan paperittomien oikeus sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin?
- Esimerkki 4: miten varmistetaan naisiin kohdistuvan väkivallan tai lähisuhdeväkivallan tilanteissa väkivallan puheeksi ottaminen neuvolassa – perusterveydenhuollossa – mielenterveyspalveluissa....., ja uhrin tukeminen?

**Esimerkkejä hyvistä ja
tarkastelua kaipaavista
käytännöistä**

Hyviä tietoomme tulleita käytäntöjä yhdenvertaisuuden edistämiseksi – 1/2

- Espoon sairaala otti käyttöön ohjeen siitä, että Espoo mahdollistaa ja maksaa muslimivainajien ylimääräisen kuljetuksen asianmukaisiin pesutiloihin Helsinkiin Auroran sairaalaan.
 - Kaupungin päätöksessä todettiin myös, että Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella on jatkossa selvitettävä yhdenvertaiset mahdollisuudet muslimivainajien kohteluun.
- Helsingin kaupunki täydensi kriisiviestinnän ohjeistustaan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolauta-kunnan lausunnon johdosta siten, että jatkossa henkeen ja terveyteen kohdistuvia uhkia koskeviin tiedotustilaisuuksiin järjestetään viittomakielinen tulkkaus.
 - Tulkkaus sisällytetään tiedotustilaisuuksien suoriin verkkolähetyksiin ja niistä tehtyihin tallenteisiin.

Hyviä tietoomme tulleita käytäntöjä yhdenvertaisuuden edistämiseksi – 2/2

- Otetaan tekstipuhelupalvelu käyttöön osana hyvinvointialueista annetun lain vaatimusta viestinnän esteettömyydestä ja saavutettavuudesta, sekä järjestämislain vaatimusta palveluiden yhdenvertaisesta toteuttamisesta, saavutettavuudesta ja esteettömyydestä.
- Tekstipuhelupalvelu palvelee kuuroja, kuulo- ja kuulonäkövammaisia sekä puhevammaisia ihmisiä koko maassa.
- Palvelua voi käyttää myös vammaton puheella kommunikoiava henkilö ottaessaan yhteyttä kuulo- tai puhevammaiseen henkilöön.
- Lisätietoja tekstipuhelupalvelusta.

Esimerkkejä meille saapuneista yhteydenotoista ja niiden arviointia – 1/2

- Vammaispalvelulain kuljetuspalvelun omavastuuosuuksien tai laskutus käytäntöjen yhdenmukaistaminen.
 - Arvioitava vaikutuksia kaikkiin käyttäjäryhmiin.
 - Samat omavastuut Hyte-alueen sisällä samalle matkalle riippumatta asuinkunnasta.
 - Vastaavuus alueen julkisen liikenteen taksoihin varmistettava.
- Henkilökohtaisen avun työnantajamallin korvauskäytäntöjen yhdenmukaistaminen.
 - Järjestämistapa ei saa estää palvelun käyttöä tai johtaa tai vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuuden vaarantumiseen.

Esimerkkejä meille saapuneista yhteydenotoista ja niiden arviointia – 2/2

- Lääkinnällisten kuntoutuspalveluiden sisältö ja tarkoitus on ohjeistuksessa sidottu kategoriseen ikärajaan, ottamatta huomioon potilaan yksilöllistä tarvetta.
- Tarpeellinen, mutta vapaaehtoinen ikäihmisille suunnattu liikuntatoiminta on vaarassa loppua, mikäli kunnat ja hyvinvointialue eivät pysty sopimaan kustannusten jaosta
 - Uudistus mahdollistaa aiemmin kuntatasolla toimiviksi todettujen palveluiden laajentamisen koko hyte-alueelle
 - Hyvinvointialue ei ole sidottu kuntajakoon
 - Kohdennetut erillisrahoituksen tietyille alueille voi olla perusteltua jos lähtötaso palveluille ollut siellä huonompi

Yhdenvertaisuussuunnittelun on ulotuttava myös ulkoistettuihin palveluihin – esimerkkinä kuljetuspalvelut

- Teetimme selvityksen vammaispalvelulain mukaisten kuljetuspalveluiden järjestämisestä ja kilpailutuksista.
 - Yhteydenottojen perusteella kuljetuspalveluiden toteuttamisessa haasteita ja alueellisia eroavuuksia.
 - Pyydetty valikoiduilta kunnilta ja kuntayhtymiltä kilpailutusasiakirjoja kuljetuspalveluiden toteuttamiseksi.
 - Kilpailutusten järjestämistavoilla suuri merkitys vammaisten henkilöiden yhdenvertaisten palveluiden saamiseksi (vapaa-ajan lisäksi tärkeä merkitys myös työelämäosallisuuden ja opiskelun edistämiseksi).
 - Tarkoituksena laatia suosituksia yhdenvertaisuuden huomioimiseksi kilpailutusten järjestämisessä.

Yhdenvertaisuusvaltuutetun asiakaspalvelukanavat palvelevat kaikkia, myös viranomaisia

- Yhteydenottolomake (www.syrjinta.fi)
- Sähköposti: [yvv\(at\)oikeus.fi](mailto:yvv@oikeus.fi)
- Viittomakielellä voi lähettää videon sähköpostitse [yvv\(at\)oikeus.fi](mailto:yvv@oikeus.fi)

Chat

Aukioloajat:

- maanantaisin ja keskiviikkoisin klo 13-15
- perjantaisin klo 10-12

Puhelinpäivystys

- avoinna tiistaisin, keskiviikkoisin ja torstaisin klo 10 – 12
- kesällä tiistaisin ja torstaisin
- Puh. 0295 666 817

KIITOS!
Kristina Stenman
Elli Björkberg

YHDENVERTAISUUS
VALTUUTETTU

DISKRIMINERINGSOMBUDSMANNEN
NON-DISCRIMINATION OMBUDSMAN
OVTTAVEARDÁSAŠVUODÁÁITTARDEADDJI

YHDENVERTAISUUSVALTUUTETUN TOIMISTO

Tel +358 (0) 295 666 800

www.syrjinta.fi

 www.facebook.com/yhdenvertaisuus

 @yhdenvertaisuus

 @yhdenvertaisuusvaltuutettu